

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 8/2011 vp**

Valtioneuvoston selvitys sopimuksesta talousunionin vahvistamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on lähettänyt 22 päivänä joulukuuta 2011 valtioneuvoston selvityksen sopimuksesta talousunionin vahvistamisesta (E 122/2011 vp) ennakkollisesti valtiovarainvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Lisäksi valtiovarainvaliokunta on käsitellyt ennakkollisesti myös jatkokirjelmät VNK 1. 12.1.2012 ja VNK 2. 19.1.2012.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- EU-erityisasiantuntija Meri Virolainen ja EU-erityisasiantuntija Tia-Maaret Möller, valtioneuvoston kanslia
- finanssineuvos, apulaisosastopäällikkö Ilkka Kajaste, finanssineuvos Mikko Spolander, lainsäädäntöneuvos Seppo Tanninen ja budjettisihteeri Niko Ijäs, valtiovarainministeriö

- osastopäällikkö Tuomas Saarenheimo, Suomen Pankki
- tutkuspäällikkö Markku Kotilainen, ETLA Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos
- pääekonomisti Veli-Matti Mattila, Finanssialan Keskusliitto
- varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio, Ilmarinen
- ennustepäällikkö Eero Lehto, Palkansaajien tutkimuslaitos
- toimitusjohtaja Pasi Holm, Pellervon taloustutkimus PTT
- johtaja Teija Tiilikainen, Ulkopoliittinen instituutti
- valtiotieteen tohtori Heikki Koskenkylä
- oikeustieteen lisensiaatti Leif Sevón.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö
- oikeustieteen tohtori Peter Nyberg
- neuvotteleva virkamies Pekka Tiainen, työ- ja elinkeinoministeriö

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Ehdotus sisältää sopimusluonnoksen talousunionin vahvistamisesta, josta euroalueen päämiehet sopivat 9.12.2011 Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Sopimus pohjautuu hyvin pitkälti siihen, mitä EU:n puitteissa on jo toteutettu vakaus- ja

kasvusopimuksen sekä ylipäätään talouspolitiikan koordinaation puitteissa.

Taloussääntöjen joukkoon lisätään vuotuisen alijäämäkaton rinnalle julkisen talouden pidemmän ajan kestävyuden turvaaminen. Julkisen talouden rakenteellinen alijäämä rajoitetaan enintään 0,5 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Talouden korjausmekanismit säädetään kansallisella tasolla. Jatkossa jäsenmaat raportoivat ennakkoon joukkovelkakirjojen liikkeelle laskusta. Myös julkisen talouden alijäämää koskevia sääntöjä rikkovaa jäsenmaata kohtaan voidaan jatkossa aloittaa helpommin toimenpiteitä, ja sanktioiden määrääminen tulee olemaan entistä automaattisempaa.

Sopimusmääräyksissä esitetään mm., että kansalliset parlamenttien talous- ja raha-asioista vastaavat valiokunnat ja Euroopan parlamentin asianomaisten valiokuntien edustajat kokoontuivat säännöllisesti keskustelemaan talous- ja budjettipolitiikoista. Sopimusta valmistelleessa työryhmässä on lisäksi keskusteltu sopimuksen kytkemisestä Euroopan vakausmekanismin (EVM) tuen saamiseen. Sopimuksen uusimmasa 19.1.2012 päivätyssä versiossa EU-tuomioistuimelle annettaisiin mahdollisuus myös määrätä sopimusosapuolen kanteesta taloudellisia seuraamuksia, mikäli tuomioistuimen tuomiota ei ole pantu täytäntöön.

Sopimustekstin on tarkoitus olla valmis jo tammikuun 2012 lopulla, jolloin sopimus voitaisiin allekirjoittaa maaliskuussa 2012. Sopimus tulee voimaan 1.1.2013 edellyttäen, että sovittu määrä (4. luonnosversiossa 12) euromaata on sen ratifioinut valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Valtioneuvoston kanta

Suomi pitää myönteisenä, että euroalueen päämiehet päättivät 9.12.2011 laatia talousunionin vahvistamisesta sopimuksen, jolla kiristetään euromaiden budjettikuria ja vahvistetaan sääntöjen täytäntöönpanon valvontaa. Sopimusneuvotteluissa on katsottava, mitä elementtejä ja kysymyksiä on vielä syytä tarkentaa Suomen kannalta hyväksyttävän lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Suomi pitää tärkeänä, että euromaiden lisäksi mahdollisimman suuri joukko jäsenmaita liittyy mukaan sopimukseen. Komission tulee olla mukana sopimuksen täytäntöönpanon valvonnassa. Lisäksi on huolehdittava, ettei synny tulkintaa haittaavia ristiriitaisuuksia olemassa olevan lainsäädännön, erityisesti parhaillaan täytäntöön pantavan six pack -lainsäädäntöpaketin kanssa. On myös varmistettava, että velvollisuudet ovat mahdollisimman selkeitä.

Suomi katsoo, että talous- ja rahaunionin vahvistamiseksi voidaan tehdä myös paljon antamalla uutta EU-lainsäädäntöä. Unionirakenteiden hyödyntäminen on paras tapa varmistaa sääntöjen nopea ja tehokas hyväksyminen ja täytäntöönpano.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksen tausta ja sopimuksen osapuolet

Euroalueen päämiehet sopivat joulukuun 2011 huippukokouksessa toimista talous- ja rahaliiton vahvistamiseksi. Perussopimusten muuttamisesta ei kuitenkaan saavutettu yksimielisyyttä, minä vuoksi päädyttiin siihen, että talouskuria vahvistetaan laatimalla euromaiden välinen valtiotopimus.

Sopimuksen valmistelu on tapahtunut ensisijaisesti euromaiden aloitteesta. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat osallistuneet sopimusta valmis-

televan työryhmän työhön, Iso-Britannia on kuitenkin ollut mukana ainoastaan tarkkailijana.

Valiokunta pitää toivottavana EU-maiden laajaa liittymistä sopimukseen sen uskottavuuden ja unionin yhtenäisyyden sekä sisämarkkinoiden muodostaman kokonaisuuden kannalta.

Sopimusluonnokseen on lisätty artikla 16, jonka mukaan viimeistään viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta tulisi ryhtyä toimenpiteisiin sopimuksen saattamiseksi osaksi unionioikeutta. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin unionirakenteiden hyödyntämistä parhaana tapana varmistaa sääntöjen nopea ja tehokas hyväksyminen ja täytäntöön-

pano. Valiokunnan mielestä Suomen tulee toimia aktiivisesti tämän tavoitteen toteuttamiseksi. EU-rakenteiden ulkopuolella toimiminen aiheuttaa vääjäämättä unionin sisäistä jakautumista, varsinkin jos sopimukseen liittyminen on eritahtista, ja samalla se lisää väistämättä myös hallinnollisia kustannuksia.

Sopimusluonnos on muuttunut valtioneuvoston antaman ensimmäisen kirjelmän jälkeen. Esimerkiksi kansallista toimeenpanoa ei vaadita enää perustuslain tasolla, vaan asiasta voidaan säätää myös tavallisella lailla. Sopimusversioiden nopea muuttuminen ja asian kiireellinen käsittely ovat osaltaan hankaloittaneet asian käsitelyä valiokunnassa.

Sopimuksen tarpeellisuus

Sopimusluonnoksessa ei ole kovin paljoa uutta. Se pohjautuu hyvin pitkälle siihen, mitä jo sisältyy mm. vakausta- ja kasvusopimukseen, talouspolitiikan koordinaatiota koskevaan lainsäädäntöpakettiin (ns. six pack) ja budjettikehysdirektiiviin.

Valiokunta pitää sopimusta kuitenkin tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja katsoo, että se vahvistaa Suomen tavoitteiden mukaisesti budjettikuria, tehostaa sääntöjen noudattamista ja parantaa valvontaa. Samalla se on osa perusteltuja toimenpiteitä, joilla edistetään eurotalouksien pääsyä kestäväen talouden kasvu-uralle sekä hillitään tulevaisuudessa nykyisten kaltaisten kriisien syntymistä.

Valiokunta toteaa, että mikäli vakausta- ja kasvusopimuksen määräyksiä julkisen talouden vuotuisen alijäämän ja julkisen velan enimmäismääristä olisi noudatettu, ei nykyiseen kriisiin todennäköisesti olisi ajaututtu. Tästä syystä on tarpeellista, että jo olemassa olevien säädösten toimeenpanon tehostamiseksi jäsenvaltiot vievät lainsäädäntöönsä korjausmekanismeja, joilla voidaan varhaisessa vaiheessa ja mahdollisimman automaattisesti puuttua julkisen talouden alijäämiin. Automaattisilla ja yksiselitteisillä mekanismeilla ja sanktioilla on oleellinen merkitys toimeenpanon tehokkuuden varmistamisessa.

Valiokunta toteaa lisäksi, että sopimusluonnoksen teksti on yleisellä tasolla ja jättää monia asioita avoimeksi. Sopimuksen täytäntöönpano jää siten useilta osin tarkemman toissijaisen lainsäädännön varaan. Täsmällisten määräysten antaminen kansallisessa lainsäädännössä edellyttää myös tarkempaa yhtenäisten käytäntöjen sopimista jäsenmaiden välillä.

Rakenteellinen alijäämä — artikla 3

Sopimusluonnoksen artiklan 3.1 a) ja b) kohtien peruseriaatteet tasapainoisesta budjetista vastaavat kasvu- ja vakaussopimusta. Sopimusluonnoksessa on kuitenkin tiukennettu rakenteellisen alijäämän enimmäismäärää 0,5 prosenttiin bruttokansantuotteesta, kun keskipitkän aikavälin jäämätavoite vakausta- ja kasvusopimuksen mukaan saa olla enintään 1 prosentti bruttokansantuotteesta. Jäsenvaltio, jonka velkataso alittaa selvästi 60 prosentin viitearvon, voi kuitenkin tietyissä tilanteissa omaksua matalamman, enintään 1 prosentin tavoitetason rakenteelliselle alijäämälle.

Keskipitkän aikavälin rakenteellinen jäämätavoite on sinänsä hyvä. Se luo talouteen ennakoitavuutta, on velan alentamisen välitavoite ja siinä voidaan ottaa huomioon mm. ikääntymisestä aiheutuvat menot. Rakenteellinen jäämä kattaa julkisyhteisöjen eli valtion, kuntien ja sosiaaliturvarahastojen (ml. työeläkerahastot) muodostaman kokonaisuuden ottaen huomioon myös suhdannekorjaukset.

Suurin ongelma rakenteellisessa jäämätavoitteessa on siihen liittyvä laskennallinen epävarmuus ja sen mukanaan tuoma tulkinnanvaraisuus. Erityisen herkkä rakenteellisen alijäämän arvio on käytettäville talousennusteille — ylioptimistisella talousennusteella rakenteellinen tasapaino saadaan näyttämään todellista paremmalta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että rakenteellisen vajeen rinnalla painotetaan myös jatkossa täsmällisesti mitattavissa olevia, suhdannekorjaamattomia tasapainolukuja, kuten 3 prosentin alijäämäkriteeriä ja 60 prosentin velkakriteeriä. Jotta tulkinnanvaraisuus ei heikennä sopimuk-

sen täytäntöönpanoa, rakenteellisen alijäämän käsite on määriteltävä mahdollisimman ymmärrettävästi ja yksiselitteisesti.

Valiokunta arvioi, ettei julkisen talouden rakenteellisen jäämätavoitteen kiristymisellä nykyisestä -1 prosentin vähimmäistasosta -0,5 prosenttiin ole erityistä finanssipoliittista liikkumavaraa rajoittavaa merkitystä Suomessa nykyisessä taloustilanteessa ja voimassaolevien, kuten hallitusohjelmassa sovittujen, sitoumusten valossa. Käytännössä Suomen finanssipoliittista liikkumavaraa rajoittavat omista kansallisista intresseistä asetetut selvästi tiukemmat valtiontalouden jäämä- ja velkasuhdetavoitteet. Valiokunta pitää kuitenkin tarpeellisena selvittää, miten työeläkerahastoinnissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset vaikuttavat Suomen rakenteelliseen alijäämään.

Sopimusluonnoksen artikla 3.1 c) kohdassa todetaan, että jäsenvaltio voisi väliaikaisesti poiketa rakenteellisesta alijäämätavoitteesta, mikäli sopimusosapuolta kohtaa sen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelta tuleva epätavallinen tilanne.

Valiokunta toteaa, että kyseiset poikkeukselliset tilanteet tulisi pystyä kuvaamaan tarkemmin etukäteen. Esimerkiksi vuonna 2008 alkaneessa talouskriisissä Suomen julkisen talouden nimellinen alijäämä kasvoi, osin menoautomaatiikan ja osin elvytystoimien vuoksi, 2,8 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuonna 2010. Rakenteellinen jäämä puolestaan heikentyi väliaikaisten elvytystoimien ja talouden kasvupotentiaalin arvioidun hiipumisen seurauksena niin, että se kääntyi 0,9 prosenttia alijäämäiseksi vuonna 2010. Toimien päätyttyä ja talouden arvioidun kasvupotentiaalin kohentuessa julkinen talous palautui rakenteellisesti tasapainoiseksi vuonna 2011.

Vakaus- ja kasvusopimuksen 3 prosentin alijäämäsääntö salli siten aktiivisen ja suhdanteita tasoittavan finanssipolitiikan, kun valtiontalous oli lähtökohtaisesti tasapainossa. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin välttämättömänä varmistaa, että rakenteellisen alijäämän sääntö ei estä kestävien elvyttävien toimien eikä aktiivisen työvoimapolitiikan toteuttamista.

Sopimusluonnoksen artikla 3.1 d) kohta sisältää edellä todetun mukaisesti mahdollisuuden siihen, että jäsenvaltio, jonka velkataso alittaa selvästi 60 prosentin viitearvon, voi omaksua matalamman, enintään 1 prosentin tavoitetason rakenteelliselle alijäämälle, jos riskit julkisen talouden pitkän ajan kestävyydelle katsotaan vähäisiksi.

Valiokunta painottaa valtioneuvoston tavoin, että maakohtaisia tavoitteita ja riskejä määriteltäessä tulee ottaa huomioon mm. väestön ikääntymisestä aiheutuvat kestävyysaasteet.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa nousi lisäksi esiin näkökulma, jonka mukaan Suomalle olisi eduksi velkatavoitteen korostaminen alijäämätavoitteen sijaan. Valiokunta pitää tarpeellisena, että valtioneuvosto arvioi Suomen rakenteellisen jäämän vaihtelua ja ottaa myös huomioon vientiriippuvuuden, talouden suhdanneherkkyyden sekä elinkeinorakenteen.

Toimeenpano

Sopimusluonnoksen artikla 3.2 edellyttää, että jäsenvaltioiden tulee viedä sopimuksen säännökset kansalliseen lakiin. Kansalliseen lakiin tulee sisällyttää myös automaattinen mekanismi, jolla maat korjaavat rakenteellista rahoitusasemaansa, jos ne poikkeavat merkittävästi tavoitteestaan tai siihen johtavalta sopeutumisuralta. Kunkin jäsenmaan on tarkoitus määrittää erikseen säännöt komission esittämien periaatteiden mukaisesti. Suomen osalta lähtökohtana voisi olla, että valtiontalouden kehysprosessissa tehdään välittömästi tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Tämän lisäksi tulee selvittää, miten alijäämäsääntö otetaan huomioon muussa julkisessa taloudessa.

Luonnoksen artiklassa 8 määrätään, että mikäli jäsenvaltio ei noudata artiklaa 3.2, voi toinen jäsenvaltio viedä tämän maan EU-tuomioistuimeen. Koska unionirakenteiden hyödyntäminen ja valtioiden välisen sopimuksen vieminen perussopimukseen on myöhemmän jatkokehittämisen tavoitteena, valiokunta pitää erittäin tärkeänä selvittää, voisiko kanneoikeuden antaa myös komissiolle. Tämä on tarpeellista

myös siksi, että jäsenvaltiot eivät yleensä nosta sopimusrikkomuskanteita toista jäsenvaltiota vastaan.

EU-alueen kilpailukyvyyn parantaminen

Valiokunta korostaa, että järjestelmää kehitettäessä tulee edelleen painottaa erityisesti koko EU-alueen kilpailukyvyyn parantamista ja kilpailukykyä edistävien uudistusten toimeenpanon tehostamista. Jäsenmaiden eritahtista talouskehitystä ei kyetä välttämään, mutta siitä johtuvia ongelmia on välttämätöntä vähentää. Valiokunta pitää myönteisenä, että sopimukseen on kilpailukyvyyn rinnalle nostettu myös sosiaalinen koheesio.

Julkisen ja yksityisen sektorin yhteys

Julkistalouksien huono kunto on yksi keskeinen elementti euroalueen velkakriisin taustalla. Jul-

kistalouden kurinalaisuus ei kuitenkaan yksin takaa vakaata talouskehitystä, vaan julkisen talouden vakaus on vahvasti sidoksissa kansantalouden ja rahoitussektorin vakauteen. Rahoitusalan kriisi on vaikuttanut merkittävästi nykyiseen julkisen talouden kriisiin.

Valiokunta painottaa, että kurinalaisen finanssipolitiikan tueksi tarvitaan makrotaloudellisen tasapainon ylläpitämiseen tähtävää talouspolitiikkaa, kuten yksityisen sektorin liiallisen velkaantumisen hillitsemistä sekä nykyistä tehokkaampaa eurooppalaisten rahalaitosten valvonta-, sääntely- ja kriisinhoitojärjestelmää.

Lausunto

Lausuntonaan valtiovarainvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 20 päivänä tammikuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Sari Sarkomaa /kok
vpj.	Pentti Kettunen /ps	Osmo Soininvaara /vihr
jäs.	Leena Harkimo /kok	Astrid Thors /r
	Pertti Hemmilä /kok (osittain)	Kauko Tuupainen /ps
	Jouko Jääskeläinen /kd	Kari Uotila /vas
	Timo Kalli /kesk	Pia Viitanen /sd
	Esko Kiviranta /kesk	Ville Vähämäki /ps
	Mika Lintilä /kesk	vjäs. Esko Kurvinen /kok
	Heli Paasio /sd	Riitta Myller /sd
	Kari Rajamäki /sd	Antti Rantakangas /kesk
	Markku Rossi /kesk	Raija Vahasalo /kok (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mari Nuutila.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Perussuomalaiset kannattavat talouskurin tiukentamista, mutta emme kuitenkaan voi hyväksyä nyt ehdotettua sopimusta, jossa talouskurin varjolla annetaan tarpeettomasti pois Suomen talouspoliittista itsenäisyyttä. Suomi ei tarvitse kriisimaiden tavoin EU:ta tai komissiota vahvistamaan markkinoiden luottamusta siihen, että Suomi harjoittaa vastuullista talouspolitiikkaa. Suomen valtionvelan korkotaso on historiallisen alhaalla, eikä suurin uhka luottoluokituksen laskulle sekä korkotason nousulle ole julkisen sektorin liiallinen alijäämä, vaan Suomen jäsenyys euroalueessa.

Nyt ehdotettu uusi budjettikurin mittari, rakenteellinen alijäämä, on perussuomalaisten mielestä oikein toteutettuna parempi budjettikurin mittari kuin vakaus- ja kasvusopimuksen 3 %:n alijäämärajoite. Rakenteellinen alijäämä on kuitenkin täysin teoreettinen konsepti, jota voidaan helposti manipuloida ylioptimisilla talousennusteilla. Erityisen ongelmalliseksi tämän tekee se, että rakenteellisen alijäämän arviot on tarkoitus tehdä kansallisella tasolla, joten arvioiden riippumattomuus on hyvin kyseenalaista. Nyt ehdotetussa sopimuksessa mainitaan myös, että "poikkeuksellisissa taloudellisissa olosuhteissa" alijäämärajat voidaan rikkoa. Poikkeukselliset taloudelliset olosuhteet ovat hyvin tulkinnanvaraisia, mikä vesittää sääntöjen käytännön merkityksen täysin. Kyse ei ole juridisesta, vaan poliittisesta tulkinnasta, ja itse asiassa monet asiantuntijat pitävät jo tämänhetkisiä taloudellisia olosuhteita eri Euroopan maissa tällä tavalla poikkeuksellisina. Onhan vakausjärjestelyiden perustamistakin eli sitä, että rahaliiton jäsenet ottavat vastuuta toistensa lainoista, perusteltu jo alun alkaenkin poikkeuksellisilla olosuhteilla, jolloin saatiin kierrettyä EU:n omia perussopimuksia. Näin ollen ei ole mitään tietoa siitä, koska budjettikurisäännökset astuisivat käytännössä voimaan. Kun ottaa huomioon euroalueen valtioiden synkän historian

omien sääntöjen tulkinnassa ja noudattamisessa, ei ole ihme, että ehdotettujen sääntöjen tulkinnanvaraisuutta on voimakkaasti kritisoinut jopa EKP:n johtajistoon kuuluva Jörg Asmussen.

Perussuomalaiset haluaisivat myös kiinnittää huomiota siihen, että Suomen kaltaiselle pienelle taloudelle nyt ehdotetun kaltaiset alijäämä-säännökset eivät sovi lähellekään yhtä hyvin kuin Saksan ja Ranskan tapaisille suurille talouksille. Tämä johtuu yksinkertaisesti siitä, että talouden pienuus ja riippuvuus yksittäisistä toimialoista kasvattaa suhdannevaihtelujen syvyyttä ja julkisen sektorin alijäämän vaihtelua. Tämän takia todennäköisyys, että Suomen julkisen sektorin alijäämä rikkoo jonkun mielivaltaisesti asetetun rajan, on huomattavasti suurempi kuin vastaava todennäköisyys Saksan tai Ranskan kohdalla. Täten Suomi voi joskus tulevaisuudessa olla pakotettu harjoittamaan syvässä taantumassa talouspolitiikkaa, joka pahentaa taantumaa, vaikka Suomen julkisen sektorin velka- taakka olisikin alhainen.

Perussuomalaisten mielestä on myös kyseenalaista, ovatko nyt ehdotetut sanktiot sääntöjä rikkoville valtioille toimivia. Sakkojen jakaminen jo ylivelkaantuneelle valtiolle vain pahentaisi sen velkaongelmaa, ja toisaalta sakko on niin pieni (0,2 % BKT:stä), että se tuskin estää vastuuttoman talouspolitiikan harjoittamista hyvinä aikoina.

Sopimuksessa on myös kohtia, kuten joukko-velkakirjojen liikkeellelaskun ennakkoraportointi ja erilaiset keskustelukerhot, jotka viittaavat liittovaltiokehityksen vauhdittamiseen, koska kyseisillä toimenpiteillä ei vaikuttaisi tämänhetkisessä tilanteessa olevan relevanttia merkitystä. Käytännössä siis luodaan alustavaa rakennetta myöhemmille toimivallansiirroille jäsenmailta unionille. Perussuomalaiset pitävät maamme talouspoliittisen vallan siirtoa Brysselin byrokraateille epäedullisena suomalaisille eivätkä näin ollen voi sitä hyväksyä. Tähän

liittyen perussuomalaiset haluaisivatkin kiinnittää huomiota esimerkiksi tuoreeseen tutkimukseen, jossa on havaittu taloudellisen päätäntävalan hajauttamisen vähentävän tuloeroja¹. Onkin varsin kummallista, jos tuloerojen kasvusta huolestunut vasemmisto kannattaa sopimusta, jonka seurauksena Suomen tuloerot todennäköisesti kasvaisivat.

EVM:n sanotaan pystyvän toimimaan tehokkaasti vain tämän sopimuksen turvin, mutta kun sopimusta katsoo, se ei näytä tuovan sellaista taloudellista kuria Eurooppaan, että se takaisi esimerkiksi Suomen taloudellisen turvallisuuden. Kyse on Euroopan hivuttamisesta askel kerrallaan kohti liittovaltiota. Perussuomalaiset eivät hyväksy EVM:ää, ja koska tämä hallitustenvälinen talousunioni perustettaisiin käytännössä takaamaan EVM:n toiminta, emme näe mahdolliseksi myöskään talousunionisopimuksen hyväksymistä. EVM ei kykenisi toimimaan edes tämän sopimuksen turvin, mutta sopimus veisi unionin kohti liittovaltiota. Suomen poisjäänti ei myöskään kaada koko sopimusta, sillä se on hallitustenvälinen sopimus eikä perussopimusmuutos. Sopimus voidaan tarvittaessa saattaa voimaan ilman ongelmia pienemmälläkin osallistujajoukolla, aivan kuten EVM.

Tämän sopimuksen taustalla ovat ennen kaikkea pelastuspakettien aiheuttamat Saksan sisä-

poliittiset paineet ja Saksan tarve turvata teollisuutensa vientimarkkinat kriisimaissa. Ranska on taivuteltu mukaan antamalla sen näennäisesti vaikuttaa sopimuksen sisältöön, koska historiallisista syistä ei voi ulospäin näyttää siltä, että Saksa yksin johtaa Eurooppaa. Tämän Saksan sanelupolitiikan Suomen nykyhallitus ja keskus-ta näyttävät hyväksyvän lähes kritiikittä.

Perussuomalaiset paheksuvat sitä, että tämän mittaluokan asia yritetään runnoa kiireellä läpi kesken eduskunnan istuntotauon. Kaiken lisäksi valiokunnat eivät ole saaneet nähdä lopullista sopimusversiota eikä pohjapapereitakaan ole suomennettu. Herää kysymys, käykö tässä samalla tavalla kuin ERVV:stä päätettäessä, jolloin osa muiden puolueiden kansanedustajista ei äänestäessään ymmärtänyt, mistä oikeastaan oli sovittu.

Perussuomalaisten mielestä Suomella nyt on todellinen mahdollisuus hypätä pois vuorensiinään törmäävästä junasta, säästää miljardeja veronmaksajien euroja ja säilyttää nykyisenkaltainen budjettivalta Suomen eduskunnalla. Halutessaan Suomi voisi yksin säätää kansallisella tasolla vastaavantapaiset, mutta paremmin Suomelle sopivat alijäämäsäännökset ilman budjettivallan luovutusta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon eikä yhdy valtioneuvoston kantaan.

¹ Vassilis Tselios, Andrés Rodríguez-Pose, Andy Pike, John Tomaney ja Gianpiero Torris (2011) "Income inequality, decentralisation and regional development in Western Europe", IMDEA working paper 2011/16.

Helsingissä 20 päivänä tammikuuta 2012

Pentti Kettunen /ps
Ville Vähämäki /ps